

تشبیه کنایت یا التشبيه المكنی

علی حسین رازانی

عضو هیات علمی و استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دورود . ایران

چکیده:

با مقایسه و تحلیل منابع بلاغی ، ابهامات و اشکالات زیادی در معرفی انواع تشبیه و استعاره دیده می شود . این ابهامات از کتابی به کتاب دیگر منتقل گردیده و ابعاد وسیع تری بخود گرفته است . در این مقاله به « تشبیه کنایت » یا «التشبيه المكنی» پرداخته شده که در بسیاری از کتابهای بلاغی معاصر دیده نمی شود . از آنجایی که ساختار این نوع تشبیه با حذف «مشبه» همراه است پرسشهای فراوانی را در بین منتقدین بوجود آورده که چه تفاوتی بین این نوع تشبیه و «استعاره مصرّحه» وجود دارد ؟ در این مقاله به یکی از مباحث مهم در تشبیه یعنی «حذف مشبه» پرداخته شده تا معلوم گردد که برخلاف نظر اکثر کتابهای بیان معاصر ، حذف «مشبه» و حتی «ادات تشبیه» نه تنها موجودیت تشبیه را به خطر نمی اندازد ، بلکه سبب «بلاغت تشبیه» می گردد . از طرفی معلوم گردیده که برای تبدیل تشبیه به استعاره ، غیر از حذف مشبه و ادات تشبیه ، باید شرایط دیگری نیز مهیا شود . در نهایت در این مقاله ضمن معرفی تشبیه کنایت و ارتباط آن با «بلاغت تشبیه» ، تفاوتهای ساختاری و معنوی بین تشبیه کنایت و استعاره مصرّحه نقد و بررسی گردیده. **کلمات**

کلیدی: تشبیه، استعاره ، حذف مشبه، بلاغت ، کنایت.